

Erkenningsnummer P 204209

Tweemaandelijks uitgave Beweging ATD Vierde Wereld,

januari-februari 2008, nr. 156

Verantwoordelijke uitgever: R. De Muylder, Victor Jacobslaan 12, 1040 Brussel. Uitgiftekantoor Brussel X

Een opdracht voor de toekomst

Een andere wijk. Een andere stad of dorp. Een ander land. Op elke plaats waar we met de beweging actief zijn ervaren we dat de armoede toeneemt. Het economisch en politiek klimaat is niet gunstig. Van ons wordt verwacht dat we daarvan getuigen, dat we onze boodschap met nog meer durf uitdragen.

‘Armoede uitbannen, een weg naar vrede’ is de slogan waar mee we campagne gevoerd hebben in de aanloop naar de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede van 2007. Het streven naar vrede tussen mensen, volkeren en instellingen is voor de internationale Beweging ATD Vierde Wereld één van de twee grote kaders waar binnen de volgende vier jaar de acties uitgebouwd worden. Vrede krijg je maar als mensen elkaar kunnen ontmoeten en een partnerschap uitbouwen, mensen die achtergesteld worden door armoede en mensen uit alle sectoren van de samenleving. Een wereld ‘die rijk is aan al haar mensen’ is tot veel in staat.

Het andere kader is : engagement op lange termijn. De kracht van de internationale beweging hangt af van de persoonlijke en gezamenlijke inzet van veel mensen. Die inzet moet ondersteund worden door op zoek te gaan naar wat eenheid schenkt. Om nieuwe wegen te verkennen is ieders creativiteit van belang en moeten alle generaties met elkaar kunnen samenwerken.

Deze tekst is gebaseerd op een brief aan alle leden van de Internationale Beweging en licht de opdracht toe van de algemene delegatie van ATD Vierde Wereld, voor de komende vier jaren.

Het Plein van de Mensenrechten (Trocadero) in Parijs, 17 oktober 2007. (Foto: ATD Vierde Wereld Philippe Larminie).

Deze delegatie van drie mensen leidt de Internationale Beweging de internationale beweging sinds 1 januari 2008 :

- Isabelle Perrin-Pypaert, Belgische
- Diana Skelton-Faujour, Amerikaanse
- Eugen Brand, Zwitser - maakt sinds 1999 als algemeen secretaris deel uit van deze wisselende groep.

Uit

« Geschreven en gesproken »

een verzameling teksten van Joseph Wresinski, stichter van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld

Joseph Wresinski 1962

Het gaat hem om het sociaal steeds uitgesloten worden. Dàt is het lijden dat de gezinnen treft. Zij zijn fundamenteel getekend door een minderwaardigheidsgevoel tegenover iedereen en in alle omstandigheden. Voor hen is dit abnormaal, ongerechtvaardigd.

Minderwaardigheid is voor niemand aanvaardbaar. Hierbij aanvaardt de mens immers een soort abnormale discriminatie die hem machteloos maakt. Tot in de armoede blijft hij een mens die veel overeenkomsten vertoont met alle andere mensen.

Wij hebben het gehad over onverschilligheid, over ongevoelig doen. Ik wil jullie laten begrijpen waarom deze mensen soms de indruk wekken niets te willen veranderen. Daarom zeggen ze bij de gemeente dat ze het hier naar hun zin hebben (in een Nederlandse achterstandswijk, Breda 1962). Dat is erg. Geen mens zit graag in de miserie en geen enkele van hen kan dit aanvaarden. Niemand kan zonder adempauze lijden aan een wonde die nooit heelt. Nochtans blijft de ellende voor minderwaardig aanzien te worden voortdurend onderhuids aanwezig, daar ben ik van overtuigd. De kleinste aanleiding volstaat om dit aan de oppervlakte te brengen. Daarom zijn deze mensen zo prikkelbaar. Een woord, een gebaar, een blik kan volstaan om eraan te herinneren dat ze nooit slagen in het leven, dat ze "mislukkelingen" zijn... Eén enkel woord kan ze heel diep raken in hun fierheid.

Aan de volontairs 1960-1967.
Joseph Wresinski.

Karel Staes 2007

De trouwzaal van het gerestaureerde gemeentehuis is bijna knus, de lambrisering oud en er hangen geen geschilderde aristocraten gedecoreerd aan de muren. Vooraan staat een vriendelijke schepen bij de twee trouwers. Hij spreekt geen gewoontewoorden uit en de familie luistert, althans de familie van zijn kant, van h  r kant is er niemand. Tenzij Maria en ik omdat we haar anders leerden kennen. Want de vrouw die nu trouwt, is niet louter het problemenkind van weleer en ze is m  er dan de verslaafde, de dakloze, de overal aanklampende en "de enzovoort" ! Ze is alleen maar zo ongenadig arm dat de put in haar zonder bodem blijft, terwijl haar ogen smeken om moeder, vrouw en mens te mogen zijn. Haar zoon van veertien zit zonder vader op de eerste rij en de oudere man, die nu "zijn nieuwe vader" wordt, woont "beschut" met zijn moeder samen. "Beschut" is een hulpverleningswoord om te zeggen dat ze niet geheel alleen staan.

En dan zegt de vriendelijke schepen wat een huwelijk is en hij zegt het zonder beleren of kleineren. Zijn woorden spreken van respect : « Het huwelijk is de bekroning van het feit dat ge van elkaar houdt en elkaar vertrouwt. » ... en voor deze twee mensen worden het woorden als zuilen van een gotische kathedraal, volstromend van licht.

November 2007, Karel Staes bij het lezen van *Ecrits et Paroles* in vertaling « Geschreven en Gesproken », vertaald door hem samen met Philippe Hendrick, ATD Vierde Wereld Brussel)

Vierde Wereld?

Er is wat met de woorden « vierde wereld ». We dachten er al aan om van naam te veranderen. Kan je nog met trots zeggen dat je lid bent van de Vierdewereldbeweging?

Gaat iets of iemand de dieperik in, komt ergens barre miserie aan de oppervlakte, dan spreekt de pers van vierdewereldtoestanden. En toch is « vierde wereld » in oorsprong juist een positieve aanduiding.

Joseph Wresinski wist ook niet hoe hij de gezinnen moest benoemen die hij in 1956 aantrof in het barakkenkamp bij Parijs. De buitenwereld sprak over ‘onaangepaste gezinnen’, ‘probleemgezinnen’, ‘asociale’. Omschrijvingen die laten doorschemeren dat mensen zelf schuld hebben aan hun situatie. Een tijdlang sprak hij over het subproletariaat, om een groep van mensen aan te duiden, nog een trap lager dan de laagste arbeidersklasse.

Franse revolutie

En dan duikt eind jaren '60 van vorige eeuw een boekje op, gebaseerd op aantekeningen gemaakt in de roerige maanden net voor de Franse Revolutie, nog eens twee eeuwen voordien. De slogan van de Franse Revolutie ‘vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid’ indachtig had een zekere Dufourny de Villiers opgemerkt dat deze waarden hoogstens nagestreefd werden voor de drie officiële standen : de adel, de geestelijken en de burgerij. Een groot deel van het volk, hij noemde hen de vierde stand, leefde in erbarmelijke omstandigheden en hun lot liet de

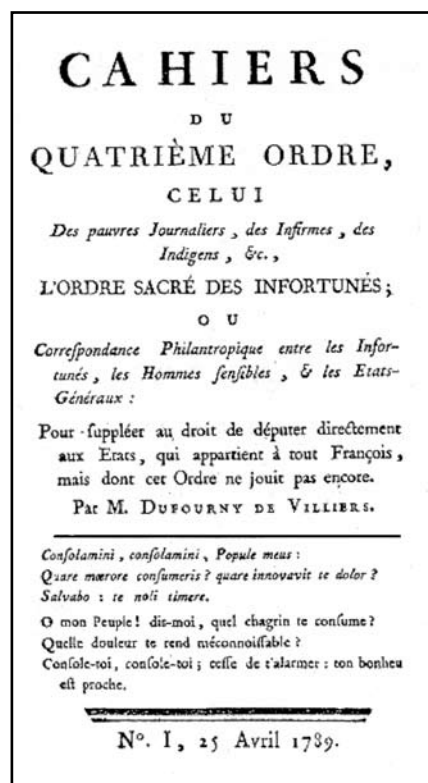
anderen in grote mate onverschillig.

De prille beweging in het barakkenkamp, met enkel nog de nietszeggende naam ‘*Aide à toute détresse*’ (hulp in alle nood) trok een parallel : van vierde stand naar vierde wereld. Ook de tijdgeest had al een duw in die richting gegeven.

De aanduiding « derde wereld » voor de arme landen uit het zuiden had volop ingang gevonden. De eerste wereld – het kapitalistische westen – en zijn tegenhanger de tweede wereld – de communistische landen – stonden nog overeind en tegenover elkaar.

Positieve kleur

Het woord « vierde wereld » werd toegevoegd aan de naam van de jonge beweging. Eindelijk was er een neutrale benaming gevonden en die kreeg een positieve kleur. De vierde wereld, dat zijn de armsten die zich bewust zijn van hun situatie en die samen rechtop willen gaan staan. Ook allen die met hen opkomen voor een samenleving zonder armoede en uitsluiting horen daarbij.

« Vierde wereld » haalt het woordenboek maar krijgt ook negatieve bijklanken. Zullen we van naam veranderen? 'Nee toch', zegt iemand als dit ter sprake komt op de Raad van de Beweging 'niet de naam is het probleem, wel dat het gaat om mensen die met misprijzen bekeken worden. Ook een nieuwe naam zal ingehaald worden door het negatieve etiket dat mensen in armoede dragen'. Wat rest ons dan? Blijven hameren op de waardigheid van elke mens.

M.-T. Poppe

Huis van de Kennis in Molenbeek maakt kunst en cultuur met armsten

‘Je ontmoet hier de mensen in het mooie wat zij in zich dragen’

Kunst en cultuur als wapen in de strijd tegen armoede is van meet af aan een belangrijk uitgangspunt geweest van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld. In het Huis van de Kennis, het culturele project van de Beweging in Sint-Jans-Molenbeek (Brussel), is dit sinds 1987 dagelijkse praktijk. In creatieve en kunstprojecten wordt contact en samenwerking gezocht met gezinnen die al jarenlang vechten tegen armoede en uitsluiting. Cécile Van de Putte is sinds 1989 all-round medewerkster in het Huis van de Kennis (*Maison des Savoirs*). Ze is nog steeds overtuigd van het belang van het project: “Mensen kunnen hier afstand nemen van hun dagelijkse problemen, ze vinden hier nieuwe moed, nieuwe kracht. Ook krijgen mensen vaak een andere kijk op hun beslommeringen door mee te doen met ateliers of andere acties. Je ontmoet de mensen hier in het mooie wat zij in zich dragen. Dat versterkt de waardigheid, het zelfrespect.” Tegelijk geeft Cécile aan dat wat er gebeurt niet genoeg is en dat het dat ook nooit zal zijn: “Daarvoor is de armoede, zeker ook in Brussel, helaas te groot.”

Toegankelijk

Monique Couillard was van 1988 tot 2003 Algemeen Secretaris van de Beweging ATD Vierde Wereld in België en nauw betrokken bij het beleid rond het

Huis van de Kennis: “Vanaf 1987 waren we in Anderlecht actief met culturele acties met kinderen. Nadat we hier enige ervaring hadden opgedaan in een lokaal en op straat, zijn we in Sint-Jans-Molenbeek begonnen met het Huis van de Kennis. Aanvankelijk organiseerden we ateliers binnen met mensen die de Beweging kenden via onder meer de Volksuniversiteiten.”

Vervolgens werd in drie fases de basis gelegd voor de huidige aanpak:

1. Kunst en cultuur toegankelijk maken voor mensen in armoede.
2. Omstandigheden realiseren om te kunnen aantonen dat de mensen die alle erkenning van

anderen moeten missen in staat zijn om echte kunst te scheppen. 3. De straat op en de stad in om nieuwe gezinnen in armoede te leren kennen. Dat is wat we nu doen.

Echte kunst

De tweede fase resulteerde in onder meer drie kwaliteitsprojecten waarin mensen in armoede samenwerkten met professionele kunstenaars: een expositie van schilderijen, een toneelstuk en een concert van een koor gevolgd door het uitbrengen hiervan op CD. Allemaal haalden ze de kunstpagina's van verschillende kranten met officiële, soms zeer lovende recensies. “We hadden daarmee ons doel bereikt: aantonen dat kunst en cultuur belangrijk zijn voor de mensen die in armoede leven en dat zij ook in staat zijn echte kunst te scheppen”, aldus Monique Couillard.

In Elsene houdt een team van het Huis van de Kennis wekelijks een straatatelier met verhalen, boeken en creativiteit. (Foto: Huis van de Kennis)

“Mijn idealisme is gegroeid”

Anno 2008 is het huidige team van het Huis van de Kennis op verschillende fronten actief, onder meer met een straatbibliotheek en -ateliers in verschillende wijken. Maar ook zijn er creatieve ateliers in het huis : schilderen, werken met video, zingen en muziek maken. De deelnemers worden vooral aangesproken via de straatateliers, waarbij via contacten met kinderen soms ook de ouders worden bereikt.

De Engelse vrijwilligers Alasdair Wallace (26) en Ayliffe Rose (25) werken sinds november 2006 in het team van het Huis van de Kennis. Ze leerden elkaar kennen op de universiteit van Sussex in Brighton, waar ze allebei met succes hun studie sociale geografie hebben afgerond. Door deze studie hadden zij al beter dan menig een in de gaten dat er heel veel armoede in de wereld is. En dat niet alleen : ze gingen op zoek naar een manier om er iets aan te doen.

“Van de Vierde Wereld hadden we nog nooit gehoord. Ik had aanvankelijk het idee dat we ergens in Afrika ontwikkelingswerk zouden gaan doen”, vertelt Alasdair. “Ik was behoorlijk sceptisch en pessimistisch over de armoedeproblematiek in de wereld. Wat ik tijdens mijn studie had geleerd over de Wereldbank, neokolonialisme en Derde Wereld was niet direct om vrolijk van te worden. Via een artikel in een blad over ‘ethische carrières’ kwamen we op het spoor van ATD Vierde Wereld.”

Ayliffe Rose en Alasdair Wallace:
“Samen vooruitgaan en niemand achterlaten.” (Foto: Jos Delisse).

Minder sceptisch

“Voor mij was het ook belangrijk om door middel van creativiteit met de mensen te kunnen werken en dat is hier absoluut het geval”, zegt Ayliffe. “Ik heb hier meer geleerd dan in alle jaren dat ik op de universiteit zat.” En Alasdair is een groot deel van zijn pessimisme kwijtgeraakt:

“Samenwerken met mensen die ervaren wat armoede is, van elkaar leren, samen vooruit gaan en niemand achterlaten. Dat is we hier kunnen doen en dat bevalt heel goed. Mijn scepticisme is verminderd, mijn idealisme gegroeid.”

Jos Delisse

Liberalisering maakt gezinnen kwetsbaarder

‘De liberalisering van de energiemarkt maakt de bestaansonzekere huishoudens kwetsbaarder.’ Dat is één van de conclusies uit het **tweejaarlijks verslag van het Steunpunt ter Bestrijding van Armoede**, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

De samenstellers van het verslag zien ook een tendens waarin steeds meer gehamerd wordt op de ‘eigen verantwoordelijkheid’ van huishoudens om hun (financiële) problemen op te lossen. Dit wordt door velen als onrechtvaardig ervaren, omdat het gezinnen vaak simpelweg ontbreekt aan voldoende middelen.

Deze en andere analyses en aanbevelingen aan beleidsmakers en politici zijn te vinden in het verslag. Het kwam tot stand door dialoog met de verenigingen waar armen het woord nemen.

De volledige versie kan gedownload worden via www.armoedebestrijding.be.

Leven in een wereld die verandert

Als de wereld om ons heen in beweging is moeten we zelf ook veranderen. Dat kan boeiend zijn maar net zo goed onzekerheid en angst veroorzaken.

We komen elke maand samen, afwisselend in het Vierdewereldhuis in Brussel of in een lokaal van de Universiteit Antwerpen. 'Leven in een wereld die verandert' is het thema voor de volksuniversiteit van dit werkjaar. We kijken en denken vanuit het perspectief van mensen die uit eigen ervaring weten wat armoede is. In de plaatselijke groepen is er eerst een voorbereiding geweest, telkens aangestuurd door vragen.

Het leven is in de voorbije jaren erg veranderd. Werk zoeken, ergens naartoe gaan, voor je rechten opkomen, informatie of hulp zoeken: je moet het anders aanpakken. Een grote omwenteling was er in de communicatiemiddelen. Daar hebben we in de vierdewereldbeweging al nut van gehad. We hadden contact met groepen in Haïti en Canada en via een computer konden we met elkaar praten. Met een webcam kan je elkaar ook zien. Fantastisch toch. Maar het wordt onpersoonlijker, zegt iemand. Je belt naar een dienst en aan de andere kant van de lijn tref je een computer. 'Als je dit wil druk nummer 1, als je dat wil druk nummer 2,...'. En het resultaat is dat je soms helemaal niet geholpen wordt. Ook de meterstand van de elektriciteit en het water kan je via de toetsen van je telefoon doorgeven. Vroeger kwam er elk jaar iemand langs en dat had ook zo zijn voordelen.

Die nieuwe communicatiemiddelen zijn niet voor iedereen even toegankelijk. Ze veroorzaken een

kloof tussen mensen. Of de kloof nu groter is dan vroeger, daar is geen eensgezindheid over bij de deelnemers. Ook toen de elektriciteit was uitgevonden waren er mensen die daar onmiddellijk nut van hadden en voor anderen was het pas veel later een algemeen goed.

“Het enige wat we in de wereld in het oog moeten houden is: dat mensen, die moeilijk meekunnen, toch meekunnen. Dat lijkt heel simpel maar het is het moeilijkste wat er bestaat.” Dit zei Paul toen we dit thema kozen.

Het leven veranderde maar de armoede verminderde niet. We hebben de indruk dat alles veel duurder geworden is. Dat is zeker zo voor voedsel. Appartementen en huizen zijn onbetaalbaar geworden. Er staat ook veel minder te huur. Elektriciteit en gas zouden goedkoper worden omdat je nu je maatschappij kan kiezen. Maar daar is niets van aan. Integendeel. Mensen in armoede lopen verloren in dat doolhof en betalen daardoor zelfs meer. Wat wel verbeterde is dat er meer naar mensen in armoede geluisterd wordt. Wie betalingsproblemen heeft kan een betaling in

schrijven aanvragen. Dat gaat vlotter dan vroeger. In het ziekenhuis kan het ook.

Er zijn veel diensten bijgekomen zegt iemand, maar tegelijkertijd zijn er ook veel wachtlijsten. 'Zelfs voor budgetbegeleiding door het OCMW kom je in mijn stad op een wachtlijst.'

Als je in armoede leeft is je bestaan wankel. Normaal toch dat je angstig wordt als veranderingen op je afkomen. We hebben soms ook schrik van elkaar, van mensen die een andere taal spreken en die we niet verstaan, van papieren die in de bus vallen en die we niet begrijpen. Velen van ons zijn bang voor het OCMW en voor de RVA, gewoon omdat die beslissingen kunnen nemen waar veel van afhangt. En altijd is er de schrik om uitgelachen te worden. Een deel van die schrik overwinnen we door wat we hier doen: ervaringen uitwisselen en samen proberen doorgronden wat we meemaken. Wat we zo leren willen we doorgeven, in de hoop dat dit een aanzet is naar een wereld waarin iedereen meekan.

Herman Van Breen en
Katia Delisse-Mercelis

Aan de volksuniversiteit kan doen ook groepen mee die geen deel uitmaken van ATD Vierde Wereld. Het is een platform waar mensen uit alle hoeken van Vlaanderen en Brussel elkaar ontmoeten, samen leren, samen kennis opbouwen.

Interesse? Neem contact op met Katia of Herman, via het secretariaat van ATD Vierde Wereld België.

Dierbare kinderen, dierbare ouders

Op 4 december 2007 gaven Ria Johnson, Centrum Kauwenberg Antwerpen en Herman Van Breen, beweging ATD Vierde Wereld, een lezing aan de Universiteit Antwerpen in het kader van een vorming over "Kinderrechten in België". Hieronder een keuze uit hun tekst.

Wat ik ervaar in de ontmoetingen met heel arme gezinnen, is dat het grootbrengen van de kinderen en vooral het samenhouden van het gezin, het belangrijkste is in hun leven. De rechten van het kind zijn dan ook onlosmakelijk verbonden met het recht op een gezinsleven. En als ouders voortdurend gebukt gaan onder problemen en onzekerheid heeft dat natuurlijk invloed op de kinderen. De armoede zelf maakt het opvoeden moeilijker, maakt het moeilijker kinderen de kansen te geven waar ze recht op hebben.

Het is vandaag algemeen erkend dat het onmogelijk is om efficiënt de strijd tegen de armoede op te nemen zonder het partnerschap van de armsten zelf.

Enkele voorbeelden:

1. Initiatieven vanuit Centrum Kauwenberg:

Steungezinnen: Als het over de opvoeding gaat hebben ouders met een ervaring van armoede meestal weinig mensen om erover te praten, behalve dan met de hulpverleners. De steungezinnen zijn een manier waarbij een kind op een 'veilige' manier bij een ander gezin kan verblijven. Een kind kan ook los van een crisissituatie naar een steungezin gaan.

Kinder- en jeugdwerking: Voor

kinderen (3 – 12 jaar) is er wekelijks de kinderclub. Zwemmen, schaatsen, musea bezoeken, enzovoort staan op het programma. Regelmatig kunnen ze ook knutselen, koken, quizen. We willen de kinderen en jongeren de kans geven om in groepsverband hun eigen mogelijkheden te ontdekken en ontplooiën om zo een positieve identiteit te ontwikkelen.

De oudste deelnemers van de kinderclub krijgen de kans om een verslagje te schrijven, inclusief foto's, dat nadien in de kinder- en jongerenkrant verschijnt. Voor tieners en jongeren is er wekelijks de tienerclub en de jongerengroep. Zij stellen zelf hun programma samen met creativiteit, koken, sport en uitstappen.

2. Een internationaal initiatief dat vanuit Nieuw-Zeeland nu ook in Vlaanderen en Nederland op gang komt, zijn de 'Eigen-Kracht Conferenties' :

een manier om gezinnen te ondersteunen in een moeilijke periode door ze zoveel mogelijk zelf hun situatie in handen te laten nemen. Een onafhankelijke coördinator is

beschikbaar om samen het netwerk van relaties binnen de familie en de nabije omgeving aan te spreken en de mogelijkheden daarvan optimaal te benutten.

3. Een **Belgisch project** over de taalgrens is, in navolging van het AVA (Algemeen Verslag over Armoede), het AGORA-project. Maandelijks komen ambtenaren, verantwoordelijken uit de jeugdhulpverlening en de justitiële jeugdzorg samen met afgevaardigden van militanten van ATD Vierde Wereld en van *Luttés Solidarités Travail*. Dit om samen het jeugdbeschermingsbeleid van de Franstalige gemeenschap voor te bereiden, kritisch te evalueren en bij te sturen. Deze langdurige, moeilijke maar erg intense en verrijkende dialoog werd onlangs nog door de Waalse regering als voorbeeldpraktijk inzake armoedebestrijding genoemd.

De titel van dit artikel verwijst naar

de publicatie: ' *Valuing Children, Valuing Parents* ' - *Focus on family in the fight against child poverty in Europe*, ATD Fourth World, November 2003, en is verkrijgbaar in onze boekhandel. Ook de volledige tekst van de lezing is verkrijgbaar, via Herman van Breen. Nadere informatie: tel. 02 647 92 25 of atd-vw.belgie@skynet.be. Downloaden kan via: www.atd-fourthworld.org/Valuing-children-valuing-parents.html

(Foto: Jos Delisse)

Sfeervol feest Volksuniversiteiten

In een feestzaal in St.-Pieters-Woluwe vierden de deelnemers aan de Volksuniversiteiten op 15 december het jaarlijkse eindejaarsfeest. Ondanks een staking van de spoorwegen waren de Nederlandstalige en Franstalige feestvierders toch in groten getale richting Brussel getogen om elkaar te ontmoeten, mooie kerstdecoratie te maken of om samen een (familie)portret te laten maken in de speciaal ingerichte studio (*zie foto*). Het feest werd afgesloten met de vrolijke klanken van een accordeontrio.

ATD Vierde Wereld : Internationale mensenrechtenbeweging

De beweging ATD Vierde Wereld is een internationale niet-gouvernementele organisatie (NGO) voor armoedebestrijding. Ze is niet gebonden aan een geloofs-overtuiging of levensbeschouwing.

Het belangrijkste doel is: de armoede bestrijden met de armsten zelf en vanuit hun ervaringen en kennis.

De acties zijn gericht op de eerbiediging van ieders waardigheid en grondrechten: een duurzame basis voor de uitroeiing van grote armoede.

Voor de volledige tekst: www.atd-vierdewereld.be.

Agenda

Dinsdag 22 januari :

Volksuniversiteit, aan de Universiteit Antwerpen - thema: toegang tot rechten, informatie en diensten.

Dinsdag 26 februari en dinsdag 25 maart :

Volksuniversiteit in het Vierde Wereldhuis te Brussel.

Woensdag 27 februari :

Herdenkingsdag van het Collectief Straatdoden in het Stadhuis van Brussel. ATD Vierde Wereld België maakt deel uit van het Collectief.

Voor meer informatie: Kris Roels, tel. 02 6479225 (Vierde Wereldhuis).

Zaterdag 1 maart :

Nationale werkdag rond toekomstvisie 2008-2012 met vertegenwoordigers van de verschillende groepen in België.

Zaterdag 24 mei : Kennisvoormiddag.

VIERDE WERELDBLAD

Tweemaandelijks uitgave van de Beweging ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12,
1040 Brussel
Tel. (02)647 92 25.
Fax (02)640 73 84.
Prk. 000-0745336-85.
e-mail :
atd-vw.belgie@skynet.be
www.atd-vierdewereld.be

Belgische afdeling van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld
avenue du Général Leclerc
95480 Pierrelaye, Frankrijk

Door lid te worden van de Beweging ATD Vierde Wereld onderschrijft u de basisopties van onze Beweging en betekent u een steun in onze strijd om een einde te maken aan de armoede.

Giften van 30 euro of meer per jaar zijn aftrekbaar van de belastingen. Een fiscaal attest wordt in februari afgeleverd.